Moldova Suverană

«Azi ca în '40»

...amare agresiunii, o op-...păcii, un omagiu mar-...acestui meleag, un ...ism dușmanului ... ...deea de la care au por-...specialiștii secției Isto-...ontemporană a Muzeului ...nal de istorie, inaugurînd ...ocalul acestuia expoziția ...mînt în flăcări». Tragedii-...eamului nostru își au ră-...ile în adîncul trecutu-...însă în cazul dat istoricii ...firul evenimentelor ...pănă la 1812, ci de la 23 au-...1939, zi fatală care a te-...un destin amar și astăzi ...inutei Basarabii, ziua sem-...rii pactului Ribbentrop-Mo-...ov. Acest mîrșav acord a ...rultat evenimentele ce-au ...monstrat esența neagră a ...berării roșii: 28 iunie 1940, ...iunie 1941, deportările din ...elași an '41, atacurile sepa-...iștilor în raioanele de est ...Moldovei. În diversele ...partimente sînt expuse ...ecte, documente, fotografii, ...văzute, nestiute pînă nu ...mult. Deci în formă crono-...că — harta de la 1939 a ...mâniei Mari, protocolul ...țional secret semnat de ...bentrop-Molotov, notele gu-...rnului sovietic și răspunsu-...Guvernului Român, un ...test semnat de Nicolae ...ga și alți oameni politici din România în legătură cu cedarea Basarabiei. Urmează fotografii ce mărturisesc pregătirea operațiunii militare de la 28 iunie 1940. În continuare vedem roadele «eliberării» — fotografii ale refugiaților peste Prut, cele ce vorbesc vădit despre crimele N.K.V.Diștilor, săvîrșite în Basarabia la 1940, despre cadavrele descoperite la Chișinău și Ismail. Alte roade — deportările din 1941, deportarea ca fenomen. La acest capitol poți lua cunoștință de numele unor familii deportate în Siberia și Kazahstan, este un jurnal al deportatei Xenia Botnari, care conține poezia «Drumul unor deportați».

Începutul războiului din 1941 este redat prin suferințele românilor basarabeni, care au fost siliți de circumstanțe să lupte unii împotriva altora, fapt ce se repetă (ce voce mîrșavă are cotropitorul!). Cei care au luptat în armata sovietică erau obligați să apere hotarul la Prut, încredințați că dreptatea e de partea lor. Alții, făcîndu-și serviciul în Armata Română, au trecut hotarul la Prut din ordinul mareșalului Antonescu, fiind siguri de dreptate — că duc un război pentru reîntregirea pămîntului românesc. La acest compartiment există fotografii nicicînd publicate, ce reflectă momente de pe frontul antihitlerist și momente despre ofensiva Armatei Române, o fotografie a lui Antonescu și Regelui Mihai, decorînd aviatori români lîngă Tiraspol. Aici e și un fragment al textului ordinului lui Antonescu către armată de la 22 iunie 1941. Secvențe paralele: viața basarabenilor în armata sovietică și în cea română. Numele unora care au fost nevoiți să lupte într-o armată și alta. Mulți au stat în închisori staliniste fiind derutați întrucît nu știau de partea cui este dreptatea. Documentele denotă acest lucru. Menționez că vizitatorii pot vedea aici uniforme militare ale ostașilor români din perioada războiului, semnele distinctive în ierarhia militară a Armatei Române: epoleți, eghileți de ofițer, brasardă la mînă de sublocotenent de infanterie. Există și o medalie întru reîntregirea neamului din anul 1941 cu inscripțiile «Cruciada împotriva comunismului», «România recunoscătoare» și chipul femeii ce reprezintă România.

Istoria ne-a hărăzit o soartă blestemată. Orice generație a acestei palme de pămînt a avut nenorocul să vadă și să simtă războiul. Compartimentul ce reflectă evenimentele din '89 încoace constituie o punte de legătură directă a tragediei de azi și celei din 1940. Aceleași forțe negre au zis «Azi ca în '40». Populația Moldovei, dorind să se ridice cu demnitate din robie, a fost împroșcată cu salivă imperială. Există aici un document semnat de Luklanov la 12 aprilie 1991, prin care vine în ajutor Tiraspolului de a forma organele de drept anticonstituționale în zona din stînga Nistrului, telegrama de susținere a puciștilor, fotografii ce arată fața războiului de azi, muniții, tuburi de cartușe, stabilizatoare de mine, cartușe și din cele produse în Transnistria, rămășițe de «Alazan», un aruncător de mine. Iar pe un panou te privesc ochii înveșniciți pe hîrtie ai tinerilor polițiști căzuți întru apărarea Țării.

Materialul factologic adunat a necesitat voința, credința, patriotismul organizatorilor expoziției. Va fi completat un gol din sufletul celora ce o vor vizita.

Maria SÎRBU.

Blocare economică

De cîteva zile orașul Chișinău și multe raioane de pe malul drept al Nistrului ale Republicii Moldova nu sînt alimentate cu gaze naturale. Corespondentul agenției Moldova-pres s-a adresat în legătură cu această situație Departamentului de stat pentru gazificare, rugîndu-i să facă unele explicații. «Lipsa de gaze poate dura cîteva luni», — a declarat Boris Carandiuc, directorul general al departamentului.

În telegrama sosită pe adresa Departamentului la 19 iunie direcția de linie din Tiraspol a gazoductului magistral a explicat încetarea furnizării de gaze prin eventualitatea pericolului de deteriorare a gazoductului în zona acțiunilor de luptă. Însă blocarea gazoductului de la Rîbnița și instituirea acolo a unor posturi înarmate vorbește despre cu totul alte cauze.

— Sînt foarte puține speranțe că problema privind alimentarea cu gaze se va rezolva pe calea negocierilor, — a spus B. Carandiuc. — De aceea am hotărît să construim un racord — Soldănești—Rezina—Chișinău, ceea ce va necesita cel puțin 3—4 luni.